



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**R.P. Francisci Svarez Granatensis E Societate Iesv  
Doctoris Theologi, Et In Conimbricensi Academia Primarij  
at[que] Emeriti olim Professoris Tractatvs Qvinque, Ad  
Primam Secvndae D. Thomae**

**Suárez, Francisco**

**Mogvntiae, 1629**

8. An in potentiis exterioribus sit peccatum.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94065)

est omittere aliquam actionem honestam, vt studium, & confessionem, & c. ablatum enim periculo consensus affirmatiuum praeceptum non obligat cum tanto discrimine, praesertim cum ille motus naturalis per se non fit malus moraliter. Confirmatur, quia alias homines deberent semper esse solliciti, & ita bona praetermittere. Vide Caietanum *opusc. tract. 22.* Quanta vero, & qualis debeat esse utilitas istius operationis, varie explicatur ab auctoribus, & non potest certa regula praescribi, solum sunt aduertenda duo. Primo considerandum est, an opus ex natura sua sit aptum natum ad excitandam istam concupiscentiam, nam tunc fere semper vitandum est, quando non est ingens utilitas, vel necessitas. Vide Caietanum *verbo Interrogatio*, si vero opus non ex natura sua id habet, sed per accidens, raro tenetur homo illud relinquere propter concupiscentiam suborituram, quia ea quae sunt per accidens, proprie non cadunt sub lege. Item, quia saepissime id fit tentatione daemone, qui inde sumit occasionem, nam non solum quando honestum est opus, sed interdum, etiam si aliis sit malum, tamen utile ad res humanas, vt agere iter, & c. non tenemur illud omittere, ne sequatur concupiscentia quae est communis sententia. Aduertendum secundo, qualis sit concupiscentia, quae sequitur, nam quanto illa fuerit gratior, aut magis consummata, tanto maiori studio excutienda, vnde oportebit interdum omittere aliquam actionem, si sit periculum talis concupiscentiae, non vero si sit minoris, & eodem modo minori culpa vitanda sunt ista, quando statim, & in vigiliis timentur, quam si in futuro, & in somno timentur, quia illa sunt minus humana, & minus certa, & minus periculum consentiendi, quod in hac materia semper non nihil timendum est, teste Aug. *lib. de honestate mulierum*, & Hieron. *epistola ad Eustochium de Virginitate*.

SECTIO VIII.

An impotentia exterioribus sit peccatum.

- I. Haec quaestio expedita est supra ex dictis de malitia morali, *tractatu 3. disput. 10.* & ideo nunc summam ibi dicta proponemus. Prima propositio. Actus exteriores per se sunt obiectiue mali, atque adeo peccata: licet haec peccati denominatio secundum vsitatum loquendi modum non proprie obiectis, sed actibus, vt actus sunt, tribuatur.
- II. Secunda propositio. Actiones istae, vt ad propriis principiis procedunt, non habent, quod sint peccata, id probatur, quia vt sic, non sunt actus vitii.
- III. Tertia propositio. Iste actiones dicenda sunt simpliciter peccata quatenus a voluntate procedunt, licet tota malitia, & deformitas sit per denominationem ad voluntatem. Hac vltima assertionis pars constat satis ex superioribus: prior vero probatur ex communi modo loquendi Scripturae, nam *Matth. 5. & 15. & ad Romanos 6. & 1. ad Corinth. 6. ad Gal. 5.* istae actiones vocantur peccata: item ex definitione Augustini peccatum est *dictum, vel factum, & c. contra legem Dei*: certum est autem istas actiones etiam esse legem prohibitas. Confirmatur, quia non tenemur confiteri nisi peccata, tenemur autem confiteri istas actiones exteriores. Tandem ratio propria *Suarez in primam secundae D. Thom.*

est, quia istae actiones ex natura sua subiiciuntur voluntati, & procedunt ab illa, & ideo ab illa, tanquam a forma, & principio denominantur, & hanc esse sententiam Diui Thomae, constat tum ex dictis de omissione exteriori, tum ex his, quae ipse docet *prima secundae quaestione octuagesima prima, articulo primo*.

Solum obstat, quod idem D. Thom. *q. 74. art. 2. ad 3.* dicit actionem exteriorem non esse peccatum etiam denominatione extrinseca, nam hoc dicit differre ab actione appetitus sensitui, cum tamen in nostra sententia nulla videatur esse differentia. In qua re Caietanus, & Thomae valde laborant. Ego vero dico quoad rem ipsam, re vera nullam esse differentiam, tamen, vt iam supra iterum insinuaui, secundum appropriationem, potest esse aliqua: nam quia appetitus sensitui a principio intrinseco mouetur in bonum, & malum, quod est proprium motus voluntarii: membra autem exteriora mouentur solum vt organa quaedam, ideo peccatum magis attribuitur appetitui sensitui, quam exterioribus membris, quod etiam ideo obseruauit D. Th. vt etiam intelligeremus, quare in appetitu sensitui possunt esse actus vitiosi, & non in membris exterioribus. Vnde etiam constat, quomodo intelligendum sit, quod supra diximus, & D. Thomas *art. 2.* omne peccatum esse actum immanentem, nempe ratione illius formae, a qua oritur peccati denominatio, licet etiam aliquae actiones transientes poterunt etiam denominari peccata.

SECTIO IX.

An sit aliqua causa alia intrinseca peccati.

Causa interior peccati dici potest, vel lato modo omnis dispositio peccatoris, quae est occasio peccandi: & hoc modo praecipue est duplex causa inter dictas, scilicet ignorantia, & passio, de quibus iam diximus: alio modo potest sumi proprie causa, quae directe, & per se insluit in peccatum, & hoc modo dicenda sunt duo.

- I. Prima propositio. Habitus etiam sunt causa peccatorum interna. Patet, quia in vniuersum habitus sunt causa actuum. Dices, habitus minuit peccatum, quomodo ergo est causa eius? Respondeo primo per se non minuit, imo auget, vt diximus superius. Secundo non solum augenti, sed totius peccati est causa ipse habitus simul cum potentia falsum est igitur quod assumitur.
- II. Secunda propositio. Quatenus vnus actus voluntatis potest esse causa alterius, fieri potest, vt vnum peccatum sit causa alterius, ita D. Thom. *1. 2. qu. 75. art. 4.* vbi probat, quia actus est causa habitus, deinde habitus est causa sequentium actuum: ergo & actus actuum, quae ratio solum probat causalitatem per accidens, nisi moraliter exponatur. Aliter probatur, quia vnum peccatum potest esse causa alterius eo modo, quo intentio finis est causa electionis mediorum, quem causandi modum explicat D. Thomas *1. 2. q. 84.* per quatuor articulos, quem vide.
- III. Aduerte primo cum inquit appetitum diuinarum esse causam, & radicem omnium peccatorum ex Paulo *1. ad Thimoth. vltimo*, non esse necessariam, sed, quia ista radix est sufficiens ad importanda reliqua peccata, vel per modum praedictionis, vt dictum est, & exponit Durand. *2. d. 24. q. 3.* vel per modum fomenti, & instrumenti

Mm omni-

IX. presentia similitudo man:

Exponitur quanta, & qualis debeat esse ista causa.

XX. iudicium de sententia

XXI. non respicit rem communem sententiam

REZ OTIO